

OP DE PIJP MET

Even pauze. Even op de pijp. Bakkie doen, praatje maken. Met en over bijzondere Westlanders. Westlanders met een verhaal. Over Westlandse waarden, en over heden, verleden en toekomst.

Tekst: Esdor van Elten – Foto: Ton van Zeijl

Deze keer praten we met:

Lydia Coolen

Lydia Coolen is beeldend kunstenaar en goudsmid. Ze maakt sieraden, maar vooral ook kunst, en gebruikt daarbij meer dan edelmetaal alleen. "Ik wil met mijn werk een verhaal vertellen." Haar werk is tot 5 juli te zien tijdens de ledenexpositie van Westlands Kunstenaarscollectief Wit in Kunsthalte 6 in Naaldwijk. Lydia woont met haar man Aleksandar in Monster. Samen hebben zij twee dochters.

Waar kom je vandaan?

Ik ben geboren en opgegroeid in Den Haag, uit Brabantse ouders. Een artistieke familie; mijn vader was acteur bij de Haagse Comedie. Mijn moeder was schilderes en activiteitenbegeleidster. Als kind droomde ik ervan om koorddanseres te worden en ik oefende op de metalen rails van de schuifdeuren. Ik heb later wel ballet en dans gedaan, maar koorddanseres ben ik nooit geworden.

Maar je ging wel de creatieve kant op...

Ik zat op een Montessori-basischool en daarna het Haags Montessori Lyceum. Dat stimuleert zeker ook creativiteit. Een prettige onderwijsvorm; leren door te ervaren. Vind ik een mooi iets. In mijn jeugd kreeg ik ook van ouders en docenten veel mee over kunst en cultuur. Ik was een stil kind, maar kon me uiten door dingen te maken. Dan is het ook mooi als docenten iets in je zien en je net dat zetje geven dat je nodig hebt. Mede daardoor koos ik voor de opleiding goudsmeden in Schoonhoven, waar je ook iets leerde over graveren en uurwerk maken. Daarna nog een extra jaar zilversmeden, met veel aandacht voor vormgeving.

Zit er zoveel verschil in goud- en zilversmeden dan?

Best wel. Het zijn echt verschil-

lende materialen en technieken. Goudsmeden is klein werk in goud én zilver. Zilversmeden is groot. Je begint met een plaat zilver en door (met hamers) te smeden maak je een vorm. Heel fysiek. Technisch interessant, een vorm creëren. Sculpturaal werk.

En na je opleiding?

Toen kwam de vraag; wat nu? Ik merkte dat ik behoefte had aan meer dan alleen leuke of mooie dingen maken, het technische, het ambachtelijke. Ik wilde met mijn werk een verhaal vertellen, maar ja, hoe doe je dat? Om dat te leren ging ik naar de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. Daar leerde ik met andere materialen werken dan edelmetaal alleen; hout, stof, leer, kunststof...

Van sieraden naar kunst?

Ik weet niet of je het zo kunt zeggen. In de jaren '60 en '70 was er al een omslag in het sieraden maken; je zag veel meer vrij werk. Sieraden werden van hun status ontdaan en allerlei creatieve geesten lieten zien hoe dingen ook op een andere manier kunnen. Ja, van opsmuk naar kunst wellicht. Een verhaal erachter. Nieuwe materialen. Ik ben daar sterk door beïnvloed, maar hoe precies is lastig uit te leggen. Het gaat in kleine stappen, als een ontdekkingstocht. Ik leerde op de kunstacademie in ieder geval veel breder kijken dan sieraden alleen. Driedimensionaal design, ruimtelijk vormgeven, een idee ontwikkelen, heel erg op het verhaal. Terwijl ik de opleiding deed in de avonden, werkte ik in een sieradenwinkel. Na de opleiding ging ik werken; eerst in de verkoop en als invalkracht bij een galerie, en later als medewerker steriele medische hulpmiddelen in het ziekenhuis. Ik woonde al die tijd in Den Haag, en toen we kinderen kregen verhuisden we, naar Monster. Dicht bij de zee. We

hadden al snel prima contact. Zeker via school van de kinderen leer je snel mensen kennen.

Dus toen liet je de kunst los?

Nee, zeker niet. Dat ben ik altijd blijven doen. In de achterkamer, en later op zolder. Ik deed ook geregeld mee aan exposities. Dat gaf me steeds weer een goede reden om nieuw werk te maken. En ook het werk bij Galerie Dubio in Den Haag ging lange tijd door. Ik gaf ook les in het Koorenhuis en in Zoetermeer. Eenmaal in Westland werd ik lid van Kunstenaarscollectief Wit. Ze wilden graag de beeldende kunst meer op de kaart zetten in Westland. Daar kwam de Kunstgarage uit voort, met onder andere vijf ateliers die beschikbaar kwamen voor kunstenaars. Sinds 2015 heb ik dus een eigen atelier aan het Zuideinde en dat is fijn. Het is goed om je werk ook buitenshuis te hebben zonder afleidingen van thuis.

Maar maak je nu sieraden of kunst?

Ik neig ernaar om te zeggen kunst. Maar een sieraad kan ook kunst zijn. Dan wordt het niet zozeer een sieraad, maar een 'draagbaar object'. Veel van mijn werkt draait (soms letterlijk – EvE) om beweging en in beweging zetten. Hoe een object zelf beweegt, of beweging van de drager beïnvloed. Dat vindt ik interessant. Mijn werk mag je daarom vaak wél aanraken en is bedoeld om lichaam, maar ook geest in beweging te zetten. Daar reageren mensen ook heel verschillend op; de één kan er iets mee, de ander helemaal niet.

En het verhaal?

Het verhaal gaat over mensen. Over hoe ze zich tot elkaar en tot de dingen in de wereld verhouden. Hoe ze zich uitdrukken. Het gaat om meer dan een mooi dingetje. Het gaat ook om de dingen die in de wereld, en in levens gebeuren.

Mijn werk 'Narrow Minded' bijvoorbeeld toont kokervisie: aan de ene kant is dat rechtlijnig, iemand kiest ervoor om maar één ding te willen zien en geen oog te hebben voor al het andere. Dat kan me verbazen en ik vind het mooi om daarover in gesprek te gaan. Anderzijds is het nooit maar één ding, want narrow minded kan ook focus zijn. Concentratie.

Je moet je werk vast vaak uitleggen...

Ja. Bijna altijd. Dat levert vaak ook mooie gesprekken op.

Maar wanneer is iets kunst?

Dat is een moeilijke vraag waar iedereen anders over denkt. Ook wij bij Wit. Er is niet één alomvattend antwoord misschien. Voor mij wordt iets kunst als er een verhaal in zit. Of een bepaalde vorm. Originaliteit is belangrijk. Eigenheid. Maar ook technische vaardigheid is niet onbelangrijk. Als iets goed gemaakt is, draagt dat bij aan de zeggingskracht denk ik. Wat ook niet vergeten mag worden is dat er bij een kunstwerk altijd onderzoek en ontwikkeling komt kijken. Het is een proces. Dat levert weer nieuwe inzichten op.

Heeft het proces van kunst maken jou ook gevormd?

Dat denk ik wel. Toen ik een aantal jaren gelden door een ziekteproces ging werd ik op mezelf teruggevoerd en dat vertaalde zich ook in mijn werk. Ik ging heel erg terug naar de basisvormen. De eenvoud. Leerde om dicht bij mezelf te blijven en de werken te maken die ik echt wilde maken. Want de wereld draait door. Er zijn werken uit voortgekomen over 'ballast'. Dingen met je meedragen of juist achterlaten. Sommige daarvan zijn me echt heel dierbaar geworden. Ik heb in ieder geval ontdekt dat kunst maken mijn leven diepgang geeft. Je kunt dat niet doen zonder denkwerk, vragen stellen, keuzes maken en dingen toetsen aan jezelf. En je moet het op je eigen manier doen!

Naast de ledenexpositie in Kunsthalte 6 is het werk van Lydia ook te zien tijdens de Kunstroute Honselersdijk van 1 t/m 4 juli.

Wil jij ook Op de Pijp of ken je iemand met een mooi verhaal? Mail dan naar redactie.westland@rodi.nl.

